

Nr 298.

Av herr **Sandberg m. fl.**, om avslag å det av *Kungl. Maj:t* äskade anslaget till den frivilliga skytterörelsens befrämjande.

I årets statsverksproposition, fjärde huvudtiteln, föreslås bl. a. att till det frivilliga skytteväsendets befrämjande för budgetåret 1937/1938 anvisas ett reservationsanslag av 325 000 kronor.

Delade meningar hava rätt rörande den frivilliga skytterörelsens betydelse ur försvarssynpunkt. På sina håll har man velat betrakta denna rörelse mera som en sport eller idrott och därför också ifrågasatt att anslag till densamma skulle uppföras under åttonde huvudtiteln.

Såväl 1930 års försvarskommission som det särskilda utskottet vid 1936 års riksdag voro emellertid av den meningen att den frivilliga skytterörelsen ur försvarssynpunkt utgjorde en beaktansvärd tillgång och att rörelsen vore i behov av ett verksamt stöd från statsmakternas sida. Utskottet ansåg dock, och riksdagen anslöt sig till denna uppfattning, att frågan om å vilken huvudtitel anslaget borde uppföras skulle göras till föremål för en ingående utredning.

Nu har, enligt vad propositionen förmäler, spørsmålet rörande finansieringen av utgifterna för ifrågavarande ändamål varit föremål för ingående överväganden, och därvid har man kommit fram till att anslaget lämpligen även i fortsättningen borde beräknas under fjärde huvudtiteln.

Det är visserligen ingenting nytt som därmed skett, i det att som bekant skytteanslaget även tidigare uppförts under fjärde huvudtiteln. Men de omständigheter under vilka anslaget nu upptagits i statsverkspropositionen — efter att de senaste åren beslutats av riksdagen på initiativ av enskilda motionärer — betona på ett särskilt sätt att den frivilliga skytterörelsen är ett led i de militära försvarsanstalterna. Man infogar nu i vårt försvarsväsen en rörelse med, åtminstone på många håll, karaktär av ungdomsrörelse och ger denna en klart militär motivering.

Ett militärt betraktelsesätt har nog i viss utsträckning alltid gjort sig gällande inom skytterörelsen. Men många torde också hava deltagit i rörelsen mera på grund av att de känt sig tilltalade av densamma såsom en sport än med tanke på att utbilda sig för en militär uppgift. Om nu emellertid allt mer och mer den föreställningen får rotfäste, att avsikten med övningarna är att förbereda en kommande militär utbildning, eller att öva sig till att bliva säkra »prickskyttar» för att, om det gäller, döda människor, då undergår skytterörelsen stegrad militarisering. En utveckling i denna riktning kan inte undgå att utöva ett icke önskvärt inflytande, särskilt på de ungas föreställningsvärld och viljeriktning. Mycket torde ändå i vår tid

tyvärr vara ägnat att väcka och stimulera våldsmentaliteten. Staten bör därför avhålla sig ifrån att, utanför militärväsendets ram och tidigare än som annars måste ske, medverka till dylik utveckling. De övningar som anses behövliga för den militära utbildningen böra förläggas helt till den tid då denna utbildning enligt gällande bestämmelser skall meddelas.

På goda grunder torde också — såsom ofta i riksdagsdebatterna framhållits — kunna sättas i fråga huruvida den enskildes högt uppdrivna skjutskicklighet har den stora betydelse ur försvarssynpunkt som man vill göra gällande. I ett modernt krig är det väl ändå helt andra faktorer som bli de avgörande. Denna fråga skall dock inte här diskuteras.

Skytterörelsen har emellertid också en annan sida än den som ansluter till försvarssynpunkterna. Man har ingen garanti för att den inte kan komma att missbrukas och tjäna andra syften än de avsedda. På sina håll synes man mena att skytterörelsen bör kunna utnyttjas i kampen mellan klasserna eller i strider mellan olika meningsriktningar inom det egna landet. Uttalanden i denna riktning hava nyligen förekommit i pressen och även gjorts i årets remissdebatt. Det är skrämmande perspektiv, som på detta sätt öppna sig, om man anser sig böra tillmäta dylika antydningar någon betydelse. Man vill icke tro att inom vårt land någonsin vapnens argument skall tillgripas i de inre striderna. Risken för en politisering av skytterörelsen torde dock icke böra underskattas. Med hänsyn även till nu antydda förhållanden bör skytterörelsen avvecklas.

Då nu vid denna riksdag frågan om skytteanslagets ställning synes komma att definitivt avgöras, få vi med stöd av det sagda yrka,

att riksdagen måtte besluta att avslå Kungl. Maj:ts förslag om statsanslag till den frivilliga skytterörelsens befrämjande.

Stockholm den 24 januari 1937.

O. E. Sandberg.

Elof Lindberg.

Axel Baeckström.